

Maak je eigen protestbord

Uitleg

Duizenden mensen gingen vorig weekend de straat op om te protesteren. Onder de noemer 'Unmute Us' liepen en dansten mensen in tien steden in Nederland uit om te protesteren tegen de strenge maatregelen voor de evenementensector. Een dag later volgde Het Woonprotest: een grote demonstratie tegen de hoge huur- en huizenprijzen en het tekort aan woningen in Nederland. Wat opviel waren de creatieve protestborden waarmee de actievoerders hun boodschap duidelijk maakten.

Wanneer trekt een protestbord de aandacht? In deze #Trendingles ga je met de klas criteria bedenken waaraan een krachtig protestbord voldoet en laat je je studenten hun creativiteit gebruiken om zelf een protestbord te maken.

De verschillende onderdelen van de les staan in een PowerPointpresentatie. Je kunt zelf bepalen of je alle onderdelen van de les uitvoert, of met een paar onderdelen aan de slag gaat. Ook kun je sommige onderdelen inkorten of uitbreiden. We doen hiervoor suggesties in de paragraaf lesopbouw.

Doelen

- studenten kunnen benoemen wanneer een boodschap op een protestbord krachtig overkomt;
- studenten kunnen criteria bedenken waaraan een krachtig protestbord voldoet;
- studenten kunnen zelf een protestbord maken en daarmee aandacht vragen voor de kwestie waartegen zij protesteren.

Benodigheden

- PowerPointpresentatie 'Protestbord'.
- Bij fysieke les: smartboard of beamer.
- Bij afstandsonderwijs: online communicatieplatform (zoals Teams) waarop je een PowerPointpresentatie kunt delen.
- Materialen om een protestbord mee te maken, denk aan papier, karton, stiften, potloden en lijm. Of digitale middelen als je studenten het protestbord digitaal wilt laten maken.

Lesopbouw

1. Het onderwerp introduceren (5 minuten)

Download de PowerPoint 'Protestbord' en toon dia 1. Leg uit dat jullie in deze les aan de slag gaan met protestborden. Noem de aanleiding hiervan: het UnmuteUs-protest en Het Woonprotest van vorig weekend. Vraag je studenten:

- wat ze mee hebben gekregen van deze protesten;
- of ze weten waartegen geprotesteerd werd;
- of ze zelf geprotesteerd hebben, hadden willen protesteren of weleens hebben geprotesteerd.

Leg ook uit wat het doel van deze les is, namelijk ontdekken hoe je via een protestbord een boodschap krachtig over kunt brengen.

#tip

Om sommige borden goed te begrijpen is het handig dat je studenten weten waartegen geprotesteerd werd. Is dit onvoldoende duidelijk bij je studenten, vertel dan kort waar de protesten over gingen. Op de website van [Unmute Us](#) en op de website van [Het Woonprotest](#) kun je meer lezen over de achtergrond van deze protesten.

2. Protestborden bekijken (10 minuten)

Toon dia 2 en leg uit dat jullie een aantal protestborden uit het UnmuteUs-protest en Het Woonprotest gaan bekijken. Doel hiervan is om met elkaar te bedenken wanneer de boodschap op een protestbord krachtig is. Bespreek per protestbord (dia 2 tot en met 8):

- wat de boodschap is;
- hoe deze boodschap wordt overgebracht (denk aan beeld, taal, humor);
- of deze manier de boodschap – en dus het protestbord – krachtiger maakt en bespreek waarom de studenten dat wel of niet vinden.

Voorbeelden van kenmerken van krachtige protestborden:

- gebruik van humor
- korte en krachtige teksten
- verwijzingen naar actuele gebeurtenissen
- persoonlijke boodschap ('ik kan', 'ik voel' etc.)
- opvallend kleurgebruik
- opvallend gebruik van lettertypen
- gebruik van rijm en slogans
- gebruik van beeldspraak zoals een vergelijking
- stellen van een prikkelende vraag

Aan het einde van deze docenteninstructie vind je een overzicht waarin per protestbord een aantal kenmerken staan die het protestbord krachtig maken.

#tip

Als je weinig tijd hebt, kun je er ook voor kiezen om maar een paar van de protestborden die in de PowerPoint staan te tonen en te bespreken. Je kunt de andere dia's dan uit de PowerPoint verwijderen

3. Criteria opstellen (5 minuten)

Toon dia 9 en bedenk met elkaar criteria waaraan een krachtig protestbord voldoet. Inventariseer eerst zoveel mogelijk criteria en noteer deze in de tabel in de PowerPoint. Bepaal vervolgens met elkaar welke vier criteria jullie het belangrijkste vinden. Laat deze criteria in de tabel staan.

Voorbeelden van criteria zijn:

- De boodschap moet goed overkomen.
- De tekst moet goed leesbaar zijn.
- De boodschap moet kort en krachtig zijn.
- De boodschap moet grappig zijn, of persoonlijk, of inhaken op iets actueels.
- Het protestbord moet opvallen, bijvoorbeeld door de tekst en/of het beeld.

4. Protestborden maken (30 minuten)

Toon dia 10 en vertel je studenten dat ze nu zelf in groepjes een eigen protestbord gaan maken. Het protestbord mag met behulp van papier, karton en andere materialen worden gemaakt, maar kan ook digitaal worden gemaakt.

Verdeel de klas in groepjes van 3 of 4 personen en laat elk groepje, voordat ze echt aan de slag gaan, eerst de vragen op de dia bespreken. Benoem dat de studenten bij het maken van het protestbord rekening moeten houden met de criteria die jullie met elkaar hebben bedacht. Nodig je studenten uit om hun creativiteit te gebruiken.

#tip

- Je kunt elk groepje een eigen probleem geven of laten bedenken waarvoor ze een protestbord maken, of je kunt met de klas gezamenlijk een keuze maken.
- Als je weinig tijd hebt, kun je er ook voor kiezen om je studenten het protestbord deels in de les te laten maken en deels in een volgende les, of deels als huiswerk.
- Hebben je studenten moeite om een idee te bedenken voor hun protestbord? Toon de collage van de protestborden op dia 9 ter inspiratie.

5. Nabespreking: protestborden bekijken (5 tot 10 minuten)

Toon dia 11 en bekijk met elkaar de protestborden die zijn gemaakt. Je kunt elk groepje vragen om hun protestbord omhoog te houden of je kunt de protestborden bijvoorbeeld ophangen in het klaslokaal. Bedenk met elkaar per protestbord wat het protestbord krachtig maakt en of elk protestbord aan de afgesproken criteria voldoet.

#tip

- Je kunt de nabespreking uitbreiden door bij elke poster te bespreken hoe elk groepje het protestbord nog krachtiger kan maken.
- Je kunt studenten aan het einde van de les laten stemmen op hun favoriete protestbord: het protestbord dat zij het krachtigst vinden, waarop de boodschap het beste overkomt en dat aan de afgesproken criteria voldoet. De keuze moet worden onderbouwd met argumenten. Studenten mogen niet op hun eigen protestbord stemmen.

Kenmerken van de protestborden

Dia 2 (Unmute Us): R.I.P. festival 2020 2021 202...?

- Combinatie van beeld en taal: een grafsteen voor het niet doorgaan ('overlijden') van de festivals.
- Gebruik van humor: een festival kan immers niet echt overlijden, maar het voelt voor sommige festivalgangers wel als een overlijden.
- Er zijn opvallende kleuren gebruikt.

Dia 3 (Unmute Us): Protesten voor toegang

- Verwijzing naar 'Testen voor Toegang': de maatregel waarbij mensen zich voorafgaand aan een evenement eerst op corona moeten laten
- Gebruik van een woordgrap: in het woord 'protesten' zit ook het woord 'testen'. De demonstrant verzet zich tegen het 'Testen voor Toegang' en heeft het woord 'testen' gecombineerd met 'protest'.
- Door het gebruik van verschillende kleuren valt het bord extra op.

Dia 4 (Unmute Us): Door dit kabinet elke dag vroeg naar bed

- Gebruik van rijm ('kabinet' en 'bed').
- Gebruik van humor: het kabinet bepaalt niet daadwerkelijk dat je elke avond vroeg naar bed móet. Maar door de coronaregels van het kabinet is er 's avonds tot minder laat wat te doen, waardoor mensen vroeger naar bed gaan.
- Gebruik van hoofdletters en opvallend lettertype.

Dia 5 (Unmute Us): Eén formule of geen formule

- Verwijzing naar Formule 1-weekend in Zandvoort dat in tegenstelling tot andere grote evenementen wel was toegestaan. Volgens de protesten moet er voor één formule (één aanpak/beleid) worden gekozen.
- Gebruik van hoofdletters.
- Opvallende kleur als achtergrond.

Dia 6 (Het Woonprotest): Waar kan ik slapen?

- Stellen van een prikkelende vraag: waar kan ik slapen? De kracht van deze vraag zit hem in de eenvoud. In eerste instantie lijkt het een hele simpele, bijna grappige vraag, want je slaapt natuurlijk thuis. Maar dan realiseer je je dat deze jongen waarschijnlijk geen thuis heeft, en hoe ernstig dat is. Daardoor komt de boodschap extra krachtig binnen.
- Het protestbord valt op door het gebruik van hoofdletters en een opvallend, dikgedrukt lettertype.

Dia 7 (Het Woonprotest): Ik voel mij een naaktslak. Geef mij een huis.

- Gebruik van een vergelijking (metafoor). De mensen die door de woningnood geen huis hebben worden vergeleken met naaktslakken. Naaktslakken hebben ook geen huis op hun rug.
- Gebruik van de combinatie van taal en beeld. De tekening van de slak met het huisje benadrukt de zin op het bord: 'Geef mij een huis!' Als mensen veel teksten scannen blijven hun ogen vaak hangen op beelden (foto's of tekeningen). Door een tekening op een protestbord te zetten zorg je er dus voor dat mensen juist jouw protestbord te midden van alle andere borden lezen.

Dia 8 (Het Woonprotest): Te koop (maar onbetaalbaar) 0.2 m2 €200.000,-

- Creatief: dit is geen plat protestbord, maar een heel klein, geknutseld huis.
- Combinatie van taal en beeld. De tekst op het kleine, geknutselde huisje: 'Te koop (maar onbetaalbaar): 0.2 m2, €200.000' verwijst naar de belachelijk hoge huizenprijzen (per vierkante meter) op dit moment.
- Niet alle tekst is even goed leesbaar, maar de belangrijkste tekst is groot, zwart en dikgedrukt. De kort en krachtige boodschap is daardoor meteen duidelijk.